

**Smernica pre zaistenie bezpečnosti a ochrany
zdravia žiakov v škole**

Článok 1

Úvodné ustanovenie

Smernica stanovuje základne podmienky a postupy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov, na vylúčenie alebo obmedzenie faktorov, podmieňujúcich vznik školských úrazov, poškodení zdravia a všeobecné zásady prevencie v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom č. 124/2006 Z. z. v znení zákona č. 309/2007 Z. z., zákonom č. 140/2008 Z. z. o BOZP, Vyhl. MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základných školách

Článok 2

Rozsah platnosti

Táto smernica je platná v rámci Základnej školy Východná 9, Trenčín, pre všetkých žiakov a v nevyhnutnom rozsahu pre zamestnancov školy.

Článok 3

Povinnosti školy

Škola je pri výchove a vzdelávaní povinná:

1. Prihliadať na základné fyziologické potreby žiakov.
2. Vytvárať podmienky na zdravý vývin žiakov.
3. Zaisťovať bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov.
4. Poskytnúť mu nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

Článok 4

Práva a povinnosti žiakov

Žiak má právo na :

1. Výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí.
2. Organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu v súlade so zásadami psychohygieny.

Žiak je povinný:

1. Neobmedzovať svojim konaním práva ostatných osôb zúčastňujúcich sa výchovy a vzdelávania.
2. Dodržiavať školský poriadok školy a ďalšie vnútorné predpisy školy.
3. Chrániť svoje zdravie a zdravie spolužiakov, nevykonávať činnosti, ktoré sú zdraviu škodlivé, najmä fajčenie, pitie alkoholických nápojov, požívanie zdraviu škodlivých látok.
4. Rešpektovať pokyny zamestnancov školy, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi, vnútornými predpismi školy a s dobrými mravmi.
5. Pred skončením vyučovania bez dovolenia nevychádzať zo školskej budovy, zdržiavať sa v školských priestoroch v čase mimo vyučovania môže žiak len za podmienok, určených školským poriadkom.

6. Nenosiť do školy predmety, ohrozujúce seba, zdravie spolužiakov, resp. zamestnancov školy.

Článok 5

Osobitné povinnosti k zaisteniu bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov

Škola je povinná:

1. Sústavne zabezpečovať bezpečné a zdraviu nezávadné podmienky v škole a tiež pri mimoškolských činnostiach.
2. Zabezpečiť pravidelnú kontrolu priestorov školy, jej vybavenia, inštalácií, zariadení, upozorňovať na zistené nedostatky a zaistiť ich odstránenie.
3. Venovať osobitnú pozornosť prevedeniu komunikácií a pomocných konštrukcií (podlahy, schody, zábradlia) sklenené výplne okien a dverí, elektrickej inštalácii, športoviskám a ich vybaveniu.
4. Zamedziť žiakom prístup do priestorov, kde im hrozí zvýšené nebezpečenstvo úrazu a poškodenia zdravia (kuchyne, kotolne, nárad'ovne, sklady).
5. Pre mimoškolské aktivity schváliť program, ktorý rešpektuje požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.
6. Mimoškolské aktivity organizovať len v bezpečných a nezávadných podmienkach.
7. Zabezpečiť výkon dozoru nad žiakmi počas vyučovania, prestávok a mimoškolských akcií.
8. Sústavne dohliadať na činnosť a správanie žiakov, upozorňovať, usmerňovať a vhodne organizovať činnosti s ohľadom na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.
9. Vykonávať oboznamovanie a informovanie žiakov o zásadách bezpečnosti a ochrany zdravia na začiatku školského roka, výučby v odborných učebniach, na športových podujatiach, mimoškolských činnostiach.
10. Ochrániť zdravie žiakov pred účinkami tabakového dymu vydaním zákazu fajčenia v škole.
11. Zabezpečiť, aby v prípade úrazu žiakov boli dostupné prostriedky prvej pred lekárskej pomoci. Poskytovanie prvej pred lekárskej pomoci má byť v primeranom počte zamestnancami, znalými poskytovať prvú pred lekársku pomoc.
12. Zabezpečiť, aby organizovanie výletov, exkurzií, lyžiarskych a plaveckých zájazdov a ďalšie aktivity boli organizované po informovanom súhlase a dohode so zákonným zástupcom žiaka.

Článok 6

Oboznamovanie o podmienkach zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov

1. Cieľom oboznamovania je zabezpečiť získanie potrebného súboru informácií a vedomostí o zásadách bezpečného správania v škole.
2. Oboznamovanie žiakov sa vykonáva na začiatku školského roka t.j. prvý deň nástupu do školy, po závažnom školskom úraze žiaka, pred mimoškolskými akciami, výletmi a exkurziami. Oboznamovanie žiakov vykoná triedny učiteľ a má byť preukázateľné a založené do dokumentácie školy.

Článok 7

Zásady bezpečného správania v škole

1. Žiaci na vyučovanie prichádzajú pred vyučovaním najskôr 15 minút pred začiatkom vyučovania. Na popoludňajšie vyučovanie a záujmovú činnosť prichádzajú 10 minút pred začiatkom vyučovania resp. činnosti.
2. Do budovy žiaci prichádzajú hlavným vchodom, pokiaľ nie je stanovené inak.
3. Žiaci, ktorí prídu na vyučovanie, výchovnú činnosť skôr, ako je stanovený čas, disciplinovane čakajú na školskom dvore alebo na mieste, ktoré im určil učiteľ. Vstup do školy bez vedomia vyučujúceho je zakázaný.
4. Na činnosti, ktoré organizuje škola, sa žiaci zhromažďujú na mieste a v čase, písomne oznámenom učiteľom a schváleným riaditeľom školy.
5. Žiak sa v škole prezúva do zdravotne nezávadnej obuvi, ktorú má označenú. Vychádzkovú obuv žiak necháva v šatni.
6. Žiaci na bicykli, kolieskových korčuľiach a pod. (obuv heels) prichádzajú do školy a do jej vonkajších priestorov len na vlastné nebezpečenstvo. Vstup do školy je na týchto športových náradíach zakázaný. Škola za ich poškodenie, krádež a pod. nenesie zodpovednosť.

Článok 8

Zásady bezpečného správania sa žiakov pri vyučovaní.

1. Žiak je povinný počas vyučovania, prestávok ako aj na školských akciách chrániť svoje zdravie a zdravie svojich spolužiakov.
2. V prípadoch zvýšeného ohrozenia bezpečnosti a zdravia žiaka pri niektorých činnostiach sú žiaci oboznámení s pokynmi na predchádzanie úrazom. Každý žiak je povinný dodržiavať všeobecné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia a rešpektovať usmernenia učiteľov na predchádzanie úrazom.
3. Všetci žiaci sú povinní rešpektovať pokyny dozor konajúcich učiteľov školy.
4. Žiaci nesmú v škole ani v areáli školy fajčiť, piť alkoholické nápoje, používať toxické látky a drogy.
5. Žiak dôsledne dodržiava hygienické zásady – dôsledne si umyje ruky po použití WC a tiež pred každým jedlom.
6. V učebniach aj v ostatných priestoroch školy sú zakázané všetky nebezpečné činnosti, hlavne stúpanie na stoličky, behanie, skákanie, kĺzanie po podlahách.
7. Zakázané je vykláňanie žiakov z okien, lezenie na parapety a sadanie na ne.
8. Všetky dvere na nábytku musia byť pozatvárané.
9. Je potrebné venovať zvýšenú pozornosť rohom a hranám v miestnosti, aby nedošlo k úrazu.
10. Pred začatím činnosti, pri ktorej vzniká riziko úrazu, je učiteľ povinný preukázateľne poučiť a upozorniť žiakov na ich možné nebezpečenstvo vzniku úrazu.

Článok 9

Zásady bezpečného správania žiakov cez prestávky

1. Žiaci sa pohybujú primerane rýchlo, nerušia a neobmedzujú svojich spolužiakov, bez dovolenia nesmú opustiť budovu školy.
2. Je zakázané vykláňať sa z okien, vyhadzovať papier, odpadky a iné predmety z okien,

behať, skákať, šmýkať sa voziť po zábradlí, skákať po schodoch.

3. Počas malých prestávok je zakázané opúšťať triedy (s výnimkou hygienických potrieb).

4. Počas veľkej prestávky sa žiaci prechádzajú po chodbách, hrajú stolný tenis a rešpektujú pokyny učiteľov, ktorí vykonávajú dozor nad žiakmi.

5. Ak majú žiaci vyučovanie v odborných učebniach, vezmú si potrebné veci a disciplinovane pred koncom prestávky sa presunú pred odbornú učebňu, pokiaľ nie sú dohodnutí s učiteľom o inom postupe presunu.

6. Pre učebné pomôcky chodia určení žiaci.

7. Do telocvične chodia žiaci podľa pokynov učiteľov.

8. Zásady bezpečného správania žiakov cez prestávky kontroluje pedagogický dozor.

Článok 10

Zásady bezpečného správania v odborných učebniach

1. Do učebne technickej výchovy môže žiak vstupovať len v sprievode učiteľa.

2. Žiak je povinný prísť na vyučovanie technickej výchovy v primeranom pracovnom oblečení.

3. Každý žiak má svoje pracovné miesto, ktoré bez súhlasu učiteľa nesmie meniť.

4. Do skladu a kabinetu vstupuje žiak iba so súhlasom učiteľa.

5. Každý žiak je zodpovedný za nástroje a náradie, ktorým je vybavené pracovisko.

6. Pri každej práci je žiak povinný dodržiavať zásady bezpečnej práce.

7. Učiteľ je povinný preukázateľne oboznámiť žiakov so základnými zásadami bezpečnosti práce s ručnými nástrojmi, a s analýzou nebezpečenstva a ohrozenia, ktoré sa vyskytujú pri týchto prácach.

8. Na začiatku vyučovacej hodiny je žiak povinný skontrolovať svoje pracovisko, náradie a nástroje. Zistené nedostatky ihneď hlási učiteľovi.

9. Je zakázané pracovať s poškodeným náradím a nástrojmi.

10. Žiaci vykonávajú len takú prácu, ktorá im bola pridelená a využívajú len tie nástroje, ktoré im boli určené.

11. Rešpektujú bezpečnostné pokyny pri práci s nástrojmi a materiálom a to:

- ostrie nástrojov pri práci musí smerovať vždy od tela a tváre tak, aby sa žiak nezranil a nezranil ani spolužiaka,

- musí používať osobné ochranné pracovné prostriedky (montérky, prípadne pracovné rukavice),

- pri práci s farbami, lakmi moridlami a lepidlami pracuje žiak pri otvorenom okne a po práci si je povinný dôkladne umyť ruky.

12. Po ukončení vyučovacej hodiny je žiak povinný očistiť svoje pracovisko, skontrolovať a uložiť náradie.

13. Učiteľ po prekontrolovaní pracoviska odvedie žiakov z učební do tried, resp. šatní.

Zásady bezpečného správania žiakov v učebniach fyziky

1. Žiaci prichádzajú do učebne spolu s učiteľom.

2. Žiak sedí za prideleným laboratórnym stolom je zodpovedný za poriadok na ňom.

3. Zistené nedostatky, poškodenie stola a ostatného inventára hlásia žiaci učiteľovi bezodkladne.

4. Žiaci majú na svojom stole zakázané:

- uvoľňovať kryty na elektrických zariadeniach,

- znečisťovať a znehodnocovať pracovný stôl,

- nešetrne zaobchádzať s elektrickými zariadeniami.

5. Frontálne pokusy a laboratórne úlohy vykonávajú žiaci podľa pokynov učiteľa.
6. So zariadením v rozvodnej sieti elektrického prúdu s napätím 220 V pracuje len učiteľ.
7. Učiteľ je povinný vypnúť elektrický prúd, uzatvoriť prístroje rozvodnej siete, pomôcky odniesť do kabinetu, kabinet a učebňu uzamknúť.

Zásady bezpečnej práce žiakov v učebni kuchynka

1. Žiaci musia byť preukázateľne oboznámení s návodom na obsluhu a údržbu elektrických kuchynských strojov a zariadení.
2. Elektrické spotrebiče, (sporák, mixér, a pod.) zapína a vypína výhradne učiteľ.
3. Znečistenú dlážku je potrebné po znečistení utrieť a dôkladne vysušiť, aby nedošlo k pádu osôb.
4. S ostrými predmetmi sú žiaci povinní zaobchádzať s maximálnou opatrnosťou.
5. Náradie používané v kuchynke musí byť ostré, s nepoškodenými držadlami, ktoré sa musí ukladať na bezpečné miesto.
6. Horúce hrnce, panvice je povolené brať do rúk len s ochranou rúk.
7. Poškodené nádoby sa musia vyradiť z prevádzky.
8. Rezné predmety sa musia umývať samostatne a jednotlivo.
9. Ak sa sklenené nádoby pri umývaní rozbijú, umývací kúpeľ sa musí hneď vypustiť a črepina odstrániť.
10. Pri odchode z učebne je potrebné prekontrolovať vypnutie spotrebičov, čo vykoná vyučujúci.

Zásady bezpečnej práce pre žiakov v učebni chémie

1. Vstup do učebne chémie len v sprievode učiteľa.
2. Povinnosťou učiteľa je upozorniť žiakov na bezpečnostné opatrenia a každý žiak je povinný obsah laboratórneho poriadku poznať a dodržiavať ho.
3. Žiak je povinný:
  - v učebni dodržiavať čistotu a poriadok,
  - zamestnávať sa pridelenou prácou,
  - používať pracovný odev na laboratórne práce.
4. Svojoľná a nezodpovedná manipulácia s vodou a elektrickým prúdom je zakázaná.
5. Prísne je zakázané vykonávať pokusy, ktoré nie sú predpísané.
6. Pri práci v učebni dbá každý žiak nielen na svoju bezpečnosť, ale aj na bezpečnosť svojich spolužiakov.
7. V prípade požiaru sa na hasenie zásadne používa hasiaci prístroj.
8. Pri zasiahnutí očí žeravinou treba na vymytie použiť prúd čistej vody a postihnutého ihneď odvieť k lekárovi.
9. Po ukončení prác musí byť uzatvorený prívod vody a elektrický prúd.
10. Po ukončení laboratórneho cvičenia sú žiaci povinní nahlásiť učiteľovi zistené nedostatky.

Zásady bezpečného správania žiakov na hodine telesnej výchovy

1. Prechod žiakov do telocvične a z telocvične je výlučne v sprievode učiteľa.
2. Žiaci sú povinní dodržiavať všetky hygienické, bezpečnostné predpisy, o ktorých boli preukázateľne oboznámení na úvodnej hodine TV.
3. Sú oboznámení s umiestnením lekárnicky pre poskytnutie prvej pomoci.
4. Žiaci sú povinní cvičiť v dohodnutom cvičebnom úbore.
5. Pri cvičení s náradím musí byť poskytovaná záchrana školenou osobou a každý cvičenec musí mať zabezpečený dostatočný priestor na cvičenie.

6. Cvičebné náradie, na ktorom sa bude cvičiť, musí byť skontrolované učiteľom pred každou vyučovacou hodinou. Nedostatky je nutné odstrániť, pokiaľ to nie je možné, je toto náradie potrebné vyradiť z používania.
7. Vybavenie športoviska musí byť v bezpečnom stave. Podlaha, povrch ihriska, kvalita a hrúbka ľadu, náradie, kryty a pod.).
8. Loptové hry je možné v telocvični hrať len v tom prípade, ak osvetľovacie telesá a okná majú bezpečnostné kryty a siete proti nárazu loptou a následnému rozbitiu.
9. Pri športových aktivitách je potrebné používať vhodný cvičebný odev a športovú obuv.
10. Zakázané je používať pri cvičení okuliare, hodinky, retiazky, žuvať žuvačky a pod.
11. Pri cvičení je nutné zachovávať medzi jednotlivými cvičeniami dostatočné rozstupy.
12. Pred začatím každej novej hry, súťaže, či cviku je nutné vysvetliť pravidlá či postup a overiť, či boli žiakmi pochopené. Vhodné je danú činnosť najprv predviesť a umožniť si ju vyskúšať pred samotnou hrou súťažou.

Zásady bezpečného správania žiakov v učebni informatiky

1. Do učebne smú žiaci vstupovať len v sprievode učiteľa.
2. Žiaci sú povinní dodržiavať všetky hygienické, bezpečnostné predpisy, o ktorých boli preukázateľne oboznámení na úvodnej hodine.
3. Učiteľ určí každému žiakovi jeho pracovné miesto pre prácu s počítačom. Žiak sa dostaví na svoje miesto včas a nesmie si ho svojvoľne vymieňať. V prípade, že je na jedno miesto viac žiakov, učiteľ časovo rozdelí prácu na počítači medzi žiakmi.
4. Každý žiak je zodpovedný za jemu pridelený počítač.
5. Pri práci s počítačom nie je dovolené jesť a piť nápoje a mať ich na pracovnom stole.
6. Žiaci nevyrušujú pri práci svojich spolužiakov neprímeraným hlukom a zbytočným pohybom po učebni.
7. Žiaci dávajú pozor na elektrické rozvody, elektrické zásuvky. Nezasahujú do elektrického obvodu počítača. Je zakázané pracovať s poškodeným počítačom.
8. Žiaci sú povinní nahlásiť každú poruchu počítača alebo príslušenstva učiteľovi.
9. Po skončení vyučovacej hodiny žiaci v učebni dôkladne vyčistia priestor okolo počítačov, uložia stoličky, pričom venujú pozornosť elektrickým káblom.
10. Učiteľ stav učebne skontroluje, uzamkne a žiaci odchádzajú z učebne spoločne.

Článok 11

Zásady bezpečného správania pri mimoškolských činnostiach

Každý školský výlet, exkurzia, lyžiarsky a plavecký výcvik alebo iné mimoškolské aktivity konané so žiakmi musia byť dôsledne pripravené a zabezpečené. Plán organizačných opatrení pripraví triedny učiteľ alebo poverený pedagogický zamestnanec, ktorý ho predloží na schválenie riaditeľovi školy v dostatočnom časovom predstihu.

Plán musí obsahovať:

- názov a zámer akcie,
- termín konania akcie,
- trasu a miesto pobytu,
- počet účastníkov (žiakov a sprievodcov), meno vedúceho a počet členov pedagogického zboru,
- miesto a hodinu zrazu a návratu,
- spôsob dopravy,
- program na každý deň,

- podmienky stravovania a ubytovania,
- bezpečnostné opatrenia,
- preukázateľné školenie žiakov z bezpečnosti a ochrany zdravia zamerané na konkrétnu mimoškolskú činnosť.

Zásady bezpečnosti pre športové hry a súťaže

1. Riaditeľ školy určí zodpovednú osobu za celú akciu.
2. Výber akcie musí zodpovedať veku, vyspelosti a počtu účastníkov, druhu súťaže.
3. Pri každej súťaži je potrebné zabezpečiť jednu dospelú osobu.
4. Preveriť navrhované trasy , športoviská, označiť nebezpečné miesta.
5. Na športovisku musí byť preverený hlavne stav povrchu.
6. Na začiatku akcie je nutné účastníkov oboznámiť s organizačným pokynmi, pravidlami súťaže, vymedziť priestor pre pohyb účastníkov, jej značenie, oboznámiť s dovolenými a zakázanými činnosťami, oboznámiť s postupom v prípade úrazu alebo mimoriadnej činnosti.

Zásady bezpečnosti žiakov pri plaveckom výcviku

1. Plavecký výcvik organizuje škola v rámci predmetu telesná výchova formou kurzu.
2. Pedagogický dozor pri dochádzke žiakov do plavárne zabezpečuje učiteľ školy alebo externý zamestnanec, poverený riaditeľom školy.
3. Plavecký výcvik žiakov sa realizuje len vo vymedzenom priestore bazénu alebo kúpaliska do výšky vodnej hladiny 1,2 m.
4. Na jedného dospelého cvičiteľa pripadá skupina detí s najvyšším počtom 10 žiakov.
5. Cvičiteľ plávania zodpovedá za zdravie a bezpečnosť žiakov.

Zásady žiakov pri lyžiarskom výcviku

1. Škola môže organizovať pre žiakov 7. alebo 8. ročníka s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka lyžiarsky výcvik .
2. Lyžiarsky výcvik vedie pedagogický zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovací predmet telesná výchova, alebo iný pedagogický zamestnanec s osvedčením viest' lyžiarsky výcvik.
3. Jedno lyžiarske družstvo tvorí najviac 15 žiakov.
4. Vedúci lyžiarskeho výcviku zodpovedá za riadnu prípravu a priebeh výcviku. Zabezpečuje program výcviku a celého zájazdu, riadi prácu lyžiarskych inštruktorov a dbá na dodržiavanie denného programu.
5. Lyžiarsky inštruktor zodpovedá za výcvik zvereného družstva, zdravie a bezpečnosť jeho členov, podľa pokynov vedúceho vykonáva pedagogický dozor. Starostlivosť o zdravie účastníkov vykonáva vedúci zájazdu alebo inštruktor len ak má na prácu potrebné predpoklady (školenie prvej pomoci).
6. Zdravotník sa na lyžiarsky výcvik vysiela len ak sa výcviku zúčastní viac ako 30 žiakov.
7. Na lyžiarsky výcvik sa volia len nelavinózne svahy , za vhodné sa považujú v zimných lyžiarskych strediskách , ktoré sú upravované a ich terén je vhodný pre pohybové danosti žiakov.
8. Pri výcviku je potrebné riadiť sa všeobecnými bezpečnostnými predpismi, vydanými príslušnou horskou službou.
9. Vedúci lyžiarskeho výcviku a inštruktori skontrolujú pred začiatkom výcviku výstroj žiakov. Dbajú na používanie bezpečnostného lyžiarskeho viazania a na oblečenie, prispôbené poveternostným podmienkam.
10. Lyžiarsky výcvik sa koná formou sústredenej päťdennej, maximálne sedemdennej výchovno-vzdelávacej činnosti v období mesiacov december – apríl.

Zásady bezpečnosti žiakov pri organizovaní školských výletov, exkurzií

1. Pre žiakov 1. až 4. ročníka sa môže v školskom roku organizovať jeden jednodňový výlet.
2. Pre žiakov 5. až 9. ročníka sa môže organizovať dva jednodňové výlety alebo jeden dvojdňový výlet. So súhlasom zákonného zástupcu žiaka možno výlet predĺžiť o dva 2 dni pracovného pokoja.
3. Ako súčasť vyučovania môže škola organizovať exkurzie. Miesto a čas exkurzie musia vychádzať z učebných osnov školského vzdelávacieho programu. Žiaci sa v jednom ročníku môžu zúčastniť v školskom roku najviac na troch exkurziách, trvajúcich viac ako 4 vyučovacie hodiny.

Trenčín , 21.8.2023

Mgr. T.Hribová, riad. školy